

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Jana Čížka a soudců
JUDr. Bc. Kryštofa Horna a Mgr. Ing. Lenky Bursíkové ve věci

žalobkyně: **V. z. p. Č. r.**
sídlem X

proti
žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje**
sídlem Na Baních 1535, Praha 5

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalované,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a obsah žaloby

1. Žalobkyně se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu třetího zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podanou zdejšímu soudu dne 5. 11. 2018, domáhá ochrany před nezákonným zásahem žalované, který dle žalobkyně spočívá v tom, že žalovaná žalobkyni nesdělila totožnost osoby, která měla způsobit úraz pojišťenky žalobkyně A. M. (dále jen „pojišťenka“), ačkoliv totožnost osoby, u které existuje důvodné podezření, že svým jednáním úraz pojišťenky způsobila, byla

žalované známa. Žalobkyně je názoru, že žalovaná tímto jednáním nesplnila svoji povinnost vyplývající z § 55 odst. 2 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění účinném do 31. 12. 2018 (dále jen „zákon o veřejném zdravotním pojištění“), která je klíčová pro uplatnění regresního nároku žalobkyně dle § 55 odst. 1 téhož zákona.

2. Žalobkyně tvrdí, že žalovaná, která původně v jiných případech informační povinnost plnila a nebránila tak žalobkyni uplatňovat právo na náhradu nákladů hrazených služeb, tímto novým postupem brání účinnému uplatnění regresního nároku, neboť žalobkyně v podstatném počtu případů nemá možnost jiným způsobem zjistit totožnost osoby, která mohla jejímu pojištění úraz nebo jiné poškození zdraví způsobit. Žalobkyně je proto – na rozdíl od žalované – názoru, že sdělení totožnosti třetí osoby nejde nad rámec zákonné oznamovací povinnosti podle § 55 zákona o veřejném zdravotním pojištění, neboť v opačném případě samotná oznamovací povinnost pozbývá významu.
3. Žalobkyně se proto domáhá toho, aby soud přikázal žalované, aby žalobkyni sdělila totožnost osoby, u které existuje důvodné podezření, že zranění způsobila, eventuálně aby určil, že postup žalované spočívající v neposkytnutí informace o totožnosti osoby, která mohla způsobit úraz pojištěnky, byl nezákonný.

II. Vyjádření účastníků

4. Žalovaná ve vyjádření k žalobě předně namítá nedostatek pasivní žalobní legitimace, neboť dle jejího názoru její příslušníci při plnění oznamovací povinnosti dle § 55 odst. 2 zákona o veřejném zdravotním pojištění neplnili pravomoci správního orgánu, nýbrž úkoly orgánu policejního ve smyslu zákonů č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Policii“), a č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“). Podle názoru žalované tato vystupovala až do předání tzv. „přestupkového spisu“ příslušnému správnímu orgánu z pozice policejního orgánu, nikoliv z pozice orgánu správního. Příslušníky Policie České republiky je proto třeba považovat za příslušníky ozbrojeného bezpečnostního sboru, který není správním orgánem ve smyslu § 83 s. ř. s., a proto by měl být žalovaným správní orgán, který bezpečnostní sbor řídí, nebo jemuž je sbor podřízen. Žalovaná je tedy názoru, že pasivní žalobní legitimace v projednávané věci svědčí Ministerstvu vnitra.
5. Žalovaná je dále názoru, že z § 55 odst. 2 zákona o veřejném zdravotním pojištění plyne pro orgány Policie České republiky pouze povinnost oznamovat úrazy a jiná poškození zdraví, u nichž mají tyto orgány podezření, že byly způsobeny cizím zaviněním, nikoliv však povinnost oznamovat žalobkyni výsledky vyšetřování, jako tomu je v případech dle § 55 odst. 4 zákona o veřejném zdravotním pojištění, kde je povinnost oznamovat příslušné zdravotní pojišťovně výsledky vyšetřování pracovních úrazů a nemocí z povolání pro příslušné orgány státní správy stanovena výslovně.
6. Dle názoru žalované nemůže žalobkyně uplatňovat vůči žádné osobě regresní nárok, dokud tato osoba nebyla shledána vinnou. O vině je přitom rozhodováno mimo věcnou působnost Policie České republiky, zejména v přestupkovém řízení, popř. v řízení trestním. V případě nyní projednávané věci oznámily orgány Policie České republiky podezření ze spáchání přestupku příslušnému správnímu orgánu – Městskému úřadu Č.. Současně je však žalovaná dle svého názoru povinna ctít zásadu presumpce nevin. Osobní údaje podezřelé osoby, jimiž policejní orgány disponují, přitom musí být chráněny podle

zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“), neboť v opačném případě by došlo k porušení příslušných ustanovení tohoto zákona. Dle žalované nelze vyloučit, že žalobkyně, respektive její zaměstnanci by informace o podezřelé osobě mohli zneužít, čímž by došlo k újmě v oblasti osobního a soukromého života osoby, která je ze spáchání přestupku podezřelá. Žalovaná je též toho názoru, že žalobkyně se může k příslušnému řízení připojit jako strana poškozená a že též může nahlížet do správního, popř. trestního spisu. V obou případech (v případě oznámení přestupku správnímu orgánu nebo v případě podání návrhu na podání žaloby státnímu zastupitelství) oznamuje Policie České republiky tuto skutečnost zdravotním pojišťovnám a vyrozumívá je k možnosti seznámit se se spisem. Není proto pravdou, že žalobkyně nemá možnost jiným způsobem zjistit totožnost osoby, která mohla způsobit pojištěnci úraz nebo jiné poškození zdraví.

7. Na vyjádření žalované reagovala žalobkyně replikou, v níž předně rozporuje názor žalované, že v případě plnění informační povinnosti dle § 55 odst. 2 zákona o veřejném zdravotním pojištění policejní orgány nevykonávají správní činnost a že proto žalované nesvědčí pasivní žalobní legitimace.
8. Žalobkyně dále rozporuje též tvrzení žalované spočívající v tom, že zdravotní pojišťovna nemůže uplatňovat vůči žádné osobě své regresní nároky, dokud tato osoba nebyla shledána vinnou. Dle názoru žalobkyně toto vyjádření žalované svědčí o nepochopení podstaty nároku zdravotní pojišťovny, neboť v případě jeho vymáhání se uplatní obecná úprava pro vymáhání nároku na náhradu škody. Jedná se o občanskoprávní nárok, který může zdravotní pojišťovna uplatnit buď v rámci adhezního řízení (v rámci trestního řízení, potažmo v rámci řízení o přestupku), anebo v občanském soudním řízení. Názor žalované na podmínky nároku na náhradu škody je však irelevantní pro plnění její oznamovací povinnosti dle § 55 odst. 2 zákona o veřejném zdravotním pojištění, neboť žalované není v tomto ohledu dán žádný prostor pro správní uvážení. Pro splnění oznamovací povinnosti postačí existence důvodného podezření, nikoliv pravomocné rozhodnutí. Bez řádného oznámení o zranění osoby má žalobkyně podstatně ztížené podmínky pro uplatnění náhrady. Uplatnění práv poškozeného v přestupkovém řízení a připojení se k řízení s nárokem na náhradu škody je prakticky nemožné, jestliže žalobkyně nezná jméno osoby, proti níž se řízení vede. V tomto ohledu žalobkyně též rozporuje tvrzení žalované, že policejní orgány oznámení přestupku příslušnému správnímu orgánu žalobkyni sdělují. Žalobkyně konečně namítá, že argumentace ochranou práv podezřelé osoby je nepřiléhavá, neboť zaměstnanci žalobkyně mají zákonem stanovenou povinnost mlčenlivosti a na žalobkyni a její zaměstnance se vztahují předpisy na ochranu osobních údajů. I tvrzení o možnosti zneužití osobních údajů pracovníkem žalobkyně je pak dle názoru žalobkyně irelevantní ve vztahu k oznamovací povinnosti žalované.
9. V duplice žalovaná zopakovala, že z dikce § 55 zákona o veřejném zdravotním pojištění neplyne, že by měla povinnost žalobkyni oznamovat totožnost podezřelé osoby. Pokud by to tak zákonodárce hodlal zakotvit, jistě by to v zákoně uvedl výslovně. Následně žalovaná popsala praxi předávání údajů pojišťovnám, které tak mají k dispozici údaje o tom, že jim mohl vzniknout regresní nárok a není pravdou, že by jej nemohly vymáhat. Nastal totiž průlom do ustálené judikatury správních soudů a pojišťovna může i v řízení o přestupku uplatňovat svá práva jako poškozená strana. O případném podání obžaloby je pojišťovna informována s tím, že má právo nahlédnout do spisu. Žalovaná vyzvala žalobkyni, aby doložila, v kolika případech tak učinila s tím, že má za to, že v posledním roce tak

neučinila ani v jediném případě, což ale nemůže jít k tíži žalované. Žalovaná musí chránit osobní údaje škůdce a nedovede si ostatně ani vysvětlit, jak by mohla žalobkyně prokázat způsobení škody jinak, než právě pravomocným rozhodnutím orgánů činných v trestním řízení nebo orgánů správních. Ani správní orgán si totiž nemůže učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt, a kdo za něj odpovídá. Mlčenlivost zaměstnanců žalobkyně se s ohledem na § 55 odst. 8 zákona o veřejném zdravotním pojištění právě na otázky regresní úhrady navíc nevztahuje.

III. Skutečnosti vyplývající ze správního spisu

10. Ze správního spisu soud zjistil, že dne 24. 8. 2018 oznámila žalovaná prostřednictvím své organizační složky (obvodní oddělení Ř. územního odboru P. v. – Z.; dále jen „policejní orgán Ř.“) žalobkyni, že pojištěnka utrpěla dne 31. 7. 2018 v 9:30 h zranění, přičemž vzniklo podezření, že toto bylo způsobeno jednáním osoby, která měla v rodinném domě v Č. pojištěnku fyzicky napadnout. Pojištěnce v důsledku toho bylo poskytnuto ošetření ve zdravotnickém zařízení Fakultní nemocnice M.. Žalobkyně byla též vyrozuměna o tom, že podezření ze spáchání přestupku bude postoupeno k projednání Městskému úřadu Č..
11. Dne 27. 8. 2018 policejní orgán Ř. podle § 74 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky oznámil příslušnému správnímu orgánu (Městskému úřadu Č.) podezření ze spáchání přestupku proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. b) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění zákona č. 178/2018 Sb. (dále jen „zákon o některých přestupcích“).
12. Dne 3. 9. 2018 požádala žalobkyně policejní orgán Ř. o sdělení jména, příjmení a data narození pachatele, který pojištěnku fyzicky napadl, za účelem uplatnění práva na náhradu škody v řízení o přestupku. Na žádost žalobkyně reagoval policejní orgán Ř. odmítavě s odkazem na čl. 2 odst. 3 závazného pokynu policejního prezidenta č. 125/2004 a na zákon o ochraně osobních údajů.

IV. Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

13. Podle § 82 s. ř. s. se každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
14. Podle § 87 odst. 2 věty první s. ř. s. soud rozsudkem určí, že provedený zásah byl nezákonný, a pokud takový zásah nebo jeho důsledky trvají anebo hrozí-li jeho opakování, zakáže správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva pokračoval, a přikáže, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem.
15. Soudní řád správní tedy upravuje dva podtypy žaloby na ochranu proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení správního orgánu. První podtyp směřuje k určení, že zásah byl nezákonný (působí do minulosti), druhý podtyp k uložení zákazu žalovanému správnímu orgánu, aby v porušování žalobcových práv pokračoval (působí do budoucnosti).
16. Žalobkyně petitely podané žaloby formulovala eventuálně. Hlavní petit je zápůřčí; žalobkyně jím tedy míří proti zásahu, který dosud nebyl ukončen. Současně se žalobkyně (patrně pro případ, že by k ukončení zásahu došlo v průběhu řízení poskytnutím požadovaných údajů) domáhá *in eventum* vydání deklaratorního (určovacího) výroku. Takový postup je v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem možný (srov.

rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2014, č. j. 1 Afs 60/2014 - 48, bod 22).

17. Podle § 85 s. ř. s. je žaloba nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný. Žalobkyně se žalobou domáhá předně toho, aby soud uložil žalované povinnost nepokračovat v nezákonném zásahu (spočívajícím v nesdělení údajů o osobě podezřelé ze spáchání přestupku), tedy domáhá se vydání výroku zápůřčího. Tento zásah, jehož zákonnost je níže předmětem meritorního posouzení, v době rozhodování soudu trvá, neboť do dnešního dne žalovaná žalobkyni neoznámila totožnost osoby, která měla způsobit úraz pojištěnky, přičemž ze žaloby i z vyjádření žalované současně plyne, že obdobný postup žalovaná při plnění informační povinnosti dle § 55 odst. 2 zákona o veřejném zdravotním pojištění uplatňuje od určité doby opakovaně (žalobkyně konkrétně tvrdí, že žalovaná k takovému postupu přistupuje ve stovkách obdobných případů). Soud shledal, že právní řád žádný formalizovaný prostředek ochrany, který by bylo nutné před podáním žaloby uplatnit, nenabízí. Nepřipustnost podané žaloby nelze podle názoru soudu dovozovat ani z obecného ustanovení § 5 s. ř. s. („*Nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, lze se ve správním soudnictví domáhat ochrany práv jen na návrh a po vyčerpání řádných opravných prostředků, připouští-li je zvláštní zákon.*“).
18. Soud s ohledem na shora uvedené konstatuje, že žaloba je přípustná ve smyslu § 82 s. ř. s. Z hlediska splnění dalších podmínek řízení soud shledal, že žaloba byla podána včas ve lhůtě stanovené § 84 odst. 1 s. ř. s. (jde ostatně o trvalý zásah ve smyslu nálezu Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II.ÚS 635/18). Soud proto přistoupil k věcnému projednání žaloby. Dle § 87 odst. 1 s. ř. s. soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu. Protože zásah žalované v době rozhodování soudu trvá a současně platí, že „hrozí jeho opakování“ (srov. shora citovaný § 87 odst. 2 s. ř. s.), rozhodl soud na základě skutkového stavu ke dni svého rozhodnutí.
19. Soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. o žalobě bez jednání, neboť žalobkyně s takovým postupem vyslovila souhlas. Žalovaná ve dvoutýdenní lhůtě od doručení výzvy nevyjádřila svůj nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání. Soud má se tedy za to, že též žalovaná souhlas s rozhodnutím bez jednání udělila (§ 51 odst. 1 věta druhá s. ř. s.). Dokazování soud neprováděl, neboť o věci bylo možné rozhodnout toliko na základě správního spisu. Formálně pak nebyly účastníky žádné důkazy k provedení ani navržený (závazný pokyn policejního prezidenta č. 125/2004 byl do spisu žalovanou doplněn na základě výzvy soudu).
20. Ještě před tím, než soud přistoupil k samotné otázce, zda provedený zásah žalované je nezákonný, musel se vypořádat s otázkou pasivní žalobní legitimace žalované, která je mezi stranami rovněž sporná. Žalovaná namítá, že v projednávané věci neměla být žalovanou ona, nýbrž Ministerstvo vnitra, a to s argumentací, že při plnění oznamovací povinnosti dle § 55 odst. 2 zákona o veřejném zdravotním pojištění neplnila pravomoci správního orgánu, nýbrž úkoly orgánu policejního. V této souvislosti žalovaná odkazuje na § 83 část věty za středníkem s. ř. s.
21. Policie České republiky při plnění svých úkolů vystupuje ve dvou různých postaveních v závislosti na tom, do kterého právního odvětví plnění těchto úkolů spadá. V případě, kdy plní úkoly na základě příslušných ustanovení zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, se Policie

České republiky řadí mezi orgány činné v trestním řízení. Při plnění ostatních úkolů v oblasti vnitřní správy státu realizovaných na základě norem správního práva vystupuje policie v postavení orgánu státní správy. Policie jako orgán státní správy může vystupovat ve dvou různých formách. Jednak při výkonu administrativněprávních činností v pozici správního orgánu [srov. § 1 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a dále § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], jednak v pozici ozbrojeného bezpečnostního sboru. Dle názoru soudu je zjevné, že policejní orgán při plnění oznamovací povinnosti dle § 55 zákona o veřejném zdravotním pojištění plní úkoly v oblasti veřejné správy (poskytuje jemu přístupné údaje v rámci zákonem předvídané součinnosti na úseku veřejného zdravotního pojištění) a jedná jako správní orgán, nikoliv jako ozbrojený bezpečnostní sbor, a proto pasivní žalobní legitimace nemůže svědčit Ministerstvu vnitra.

22. Soud proto přisvědčil žalobkyni, že pasivní žalobní legitimace svědčí žalované, která byla správně označena jako Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje. Právní předpisy přiznávají některým útvarům Policie České republiky postavení správního orgánu, a to výslovně (srov. např. § 161 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů), nebo implicitně. O druhou možnost jde právě i v případě nyní projednávané věci. Správním orgánem jednajícím za Policii České republiky je v takovém případě útvary krajského ředitelství, a nikoliv jím zřizované útvary jako vnitřní organizační jednotky. Řízení a organizaci policie upravuje Hlava II zákona o Policii; podle § 6 tohoto zákona policii tvoří útvary, jimiž jsou a) Policejní prezidium České republiky v čele s policejním prezidentem, b) útvary policie s celostátní působností, c) krajská ředitelství policie, d) útvary zřízené v rámci krajského ředitelství. Podle § 8 odst. 1 citovaného zákona pak je krajské ředitelství organizační složkou státu a účetní jednotkou. Útvary policie zřízené v rámci působnosti krajského ředitelství jsou vnitřními organizačními jednotkami krajského ředitelství. Z uvedeného tedy plyne, že správním orgánem je krajské ředitelství policie, neboť každý další útvary, jež je jím zřízen (např. Policejní orgán Ř.), je „pouhou“ vnitřní organizační jednotkou. Je jisté, že v rámci vnitřního uspořádání mohou útvary policie zřízené v rámci působnosti krajského ředitelství vykonávat činnosti, určené právě jejími interními předpisy, avšak „navenek“ policie jedná svým organizačním útvarem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 8. 2013, č. j. 1 As 66/2013 - 29).

V. Posouzení žaloby

23. Předpokladem vyhovění žalobě na ochranu proti nezákonnému zásahu dle § 87 odst. 2 s. ř. s. je, že a) žalobce byl zásahem dotčen na svých právech, b) jde o přímé dotčení, c) zásah je nezákonný, d) jde o zásah, pokyn nebo donucení, které není rozhodnutím, e) zásah byl zaměřen přímo proti žalobci nebo v důsledku zásahu bylo zasaženo přímo proti žalobci, f) zásah nebo jeho účinky trvají, popř. hrozí jeho opakování (ledaže se žalobce domáhá toliko deklarace nezákonnosti zásahu již skončeného). Všechny uvedené podmínky přitom musí být naplněny současně (kumulativně).
24. Na první pohled je zjevné, že stěžejní spornou otázkou je splnění podmínky třetí, a proto se soud předně zaměřil na posouzení toho, zda vůbec byl žalovaný zásah nezákonný.
25. Dle § 55 odst. 1 zákona o veřejném zdravotním pojištění „[p]říslušná zdravotní pojišťovna má vůči třetí osobě právo na náhradu těch nákladů na hrazené služby, které vynaložila v důsledku zaviněného protiprávního jednání této třetí osoby vůči pojištěnci. Náhrada podle věty první je

příjmem fondů zdravotní pojišťovny.“

26. Dle § 55 odst. 2 zákona o veřejném zdravotním pojištění „[p]ro účely náhrady nákladů na hrazené služby podle odstavce 1 jsou poskytovatelé [zdravotních služeb – pozn. soudu] povinni oznámit příslušné zdravotní pojišťovně úrazy a jiná poškození zdraví osob, kterým poskytli hrazené služby, pokud mají důvodné podezření, že úraz nebo jiné poškození zdraví byly způsobeny jednáním právnické nebo fyzické osoby. Oznamovací povinnost mají i orgány Policie České republiky, státní zastupitelství a soudy. Oznamovací povinnost podle tohoto odstavce se plní do 1 měsíce ode dne, kdy se ten, kdo skutečnost oznamuje, o ní dozvěděl.“
27. Shora citovaným ustanovením § 55 odst. 1 zákona o veřejném zdravotním zákonodárce založil regresní nárok zdravotní pojišťovny na náhradu nákladů léčení jejího pojištěnce, jemuž bylo ublíženo na zdraví zaviněným protiprávním jednáním třetí osoby, které pojišťovna uhradila zdravotnickému zařízení z prostředků veřejného zdravotního pojištění. Zdravotní pojišťovny dle § 17 odst. 1 téhož zákona pojištění uzavírají s poskytovateli zdravotních služeb soukromoprávní smlouvy. Pokud tedy zdravotní pojišťovně vznikne nárok na náhradu plnění, které na základě takové smlouvy poskytovala zdravotnickému zařízení, má nárok pojišťovny vůči třetí osobě také soukromoprávní povahu (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 12. 3. 2015, č. j. Konf 8/2014 - 25). Nejvyšší soud popsal regresní nárok zdravotní pojišťovny následovně: „*Ustanovení § 55 [zákona o veřejném zdravotním pojištění] jako speciální norma ve vztahu k ustanovením občanského zákoníku o náhradě škody zakládá zdravotní pojišťovně specifické právo postižního charakteru (tzv. regres) požadovat náhradu škody od třetích osob za náklady na péči hrazenou zdravotním pojištěním, pokud ovšem vznikly v důsledku jejich zaviněného protiprávního jednání vůči pojištěncům zdravotní pojišťovny. Nejde tedy o nárok na náhradu škody podle občanského zákoníku (srov. též rozsudek NS z 15. 9. 1999, sp. zn. 2 Cdon 2079/97, publikovaný pod č. 30/2002 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), nýbrž o zvláštní postižní právo, jehož podmínky se řídí především citovaným ustanovením.*“ (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2016, sp. zn. 25 Cdo 4330/2014, či rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2018, sp. zn. 32 Cdo 5480/2016).
28. S ohledem na výše uvedené soud předně přisvědčuje žalobkyni v tom, že předmětný občanskoprávní nárok může uplatnit nehledě na to, zda byla osoba, která pojištěnci poškození zdraví vlastní vinou způsobila, shledána vinnou ze spáchání přestupku, popřípadě trestného činu, či nikoliv. Platí totiž, že uplatňování soukromého práva je nezávislé na uplatňování práva veřejného (srov. § 1 odst. 1 větu druhou zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „o. z.“). Pokud tedy například osoba přímo postižená spácháním přestupku dle § 7 odst. 1 písm. b) zákona o některých přestupcích (kterého se v případě nyní projednávané věci měla dopustit osoba, která pojištěnce způsobila poškození zdraví) nedá souhlas se zahájením řízení o přestupku, *ipso facto* nemůže být pachatel shledán vinným z přestupku, což však současně nemůže vyloučit právo zdravotní pojišťovny domáhat se náhrady nákladů léčení jejího pojištěnce občanskoprávní cestou.

29. Ze shora citovaného ustanovení § 55 odst. 2 zákona o veřejném zdravotním pojištění vyplývá povinnost orgánů Policie České republiky oznámit pro účely uplatnění regresního nároku zdravotní pojišťovně úrazy a jiná poškození zdraví, existuje-li podezření, že tyto byly způsobeny třetí osobou. Gramatickým výkladem uvedeného ustanovení soud dospěl k závěru, že orgány Policie České republiky jsou povinny oznámit zdravotní pojišťovně toliko samu skutečnost, že její pojištěnec byl zraněn (patrně) v důsledku zavinění jiné právnické či fyzické osoby. Z ustanovení však nevyplývá pro orgány Policie České republiky povinnost, aby současně zdravotní pojišťovnu informovaly o tom, jaká konkrétní třetí osoba je z tohoto protiprávního jednání podezřelá. S ohledem na to, že zákon policejním orgánům povinnost sdělit zdravotní pojišťovně totožnost osoby podezřelé výslovně nestanoví, byl dle názoru soudu postup žalované, která žalobkyni sdělila pouze to, že pojištěnka utrpěla zranění „jednáním známé osoby“, a která odmítla žalobkyni o totožnosti podezřelého z přestupku informovat, zákonný. Jak žalovaná správně uvedla, v době, kdy oznamovací povinnost plnila, nemohla žalobkyni informovat též o osobě, která se přestupku proti občanskému soužití, které mělo za následek zranění pojištěnky, dopustila, neboť tato třetí osoba tou dobou byla osobou toliko podezřelou ze spáchání přestupku, jejíž nevina musela být s ohledem na čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod presumována. Žalovaná ale poskytnout identifikační údaje o třetí osobě žalobkyni nemohla už jen s ohledem na zásadu vyjádřenou v čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (a současně v čl. 2 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů). Neplyne-li totiž povinnost poskytnout tyto údaje ze zákona, pak v souladu se zásadou enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí, vyjádřenou ve shora citovaných ustanoveních předpisů nejvyšší právní síly, být poskytnuty ani nemohly, neboť v opačném případě by žalovaná zasáhla do práv třetí osoby bez nutného zákonného podkladu.
30. Oznamovací povinnost orgánů Policie České republiky (a dále též poskytovatelů zdravotních služeb, státních zastupitelství a soudů) byla zákonodárcem v zákoně o veřejném zdravotním pojištění zakotvena z toho důvodu, aby příslušná zdravotní pojišťovna získala toliko informaci o tom, že jí pravděpodobně vznikl nárok na náhradu nákladů na hrazené služby vynaložených v důsledku protiprávního jednání vůči jejímu pojištěnci, a aby zdravotní pojišťovna měla možnost podniknout následné kroky vedoucí ke zjištění, zda tento nárok vznikl doopravdy a vůči komu ho má uplatnit. Tento nárok může zdravotní pojišťovna uplatnit buď před civilním soudem, nebo v adhezním řízení (v případě nyní projednávané věci v rámci řízení o přestupku). Právo zdravotní pojišťovny na náhradu nákladů vynaložených na péči o pojištěnku, která byla zraněna v důsledku přestupkového jednání třetí osoby, totiž bezesporu zakládá účastenství žalobkyně jako poškozené v řízení o přestupku obviněného (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2020, č. j. 10 A 76/2018 - 29). Skutečnost, že žalobkyni nebyly údaje o podezřelé osobě žalovanou v rámci její oznamovací povinnosti poskytnuty, nevede ke znemožnění realizace práva na náhradu nákladů podle § 55 odst. 1 téhož zákona, jak žalobkyně tvrdí. Žalobkyně totiž disponuje takovými informacemi (jméno pojištěnky, spisová značka, kterou šetřené věci přidělil policejní orgán Řevnice, a označení správního orgánu, kterému byla věc postoupena ke správnímu řízení), jež ve svém souhrnu postačují k tomu, aby žalobkyně mohla před příslušným správním orgánem označit řízení, v němž hodlá nárok na náhradu škody uplatňovat. Vedle toho má žalobkyně, pokud by z jakéhokoli důvodu nebyla v řízení o přestupku osobou poškozenou, možnost alespoň požádat o nahlédnutí do příslušného správního spisu a z něj požadované informace zjistit. Ustanovení § 38 odst. 2

správního řádu v takovémto případě po žalobkyni vyžaduje, aby prokázala, že k tomu má právní zájem nebo vážný důvod. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 1. 2014, č. j. 1 Afs 87/2013 - 73, může být právní zájem podle okolností dán i tím, že žadatel zvažuje podání civilní žaloby o náhradu škody.

31. Ačkoliv takto bude totožnost osoby odpovědné za vynaložení nákladů na hrazení zdravotní služby pojišťovky zjištěna zpravidla později, než kdyby byla přímo oznámena žalovanou, nevede tato skutečnost bez dalšího k ohrožení vymahatelnosti (promlčení) nároku na regresní úhradu, neboť podle § 619 a § 620 odst. 1 o. z. promlčecí lhůta začne běžet až ode dne, kdy oprávněná osoba získala povědomost o škodě a osobě povinné k její náhradě, anebo kdy se o nich dozvědět měla a mohla. Na okraj pak soud v obecnosti poznamenává, že žalobkyni pouhé identifikační údaje možného viníka, prvotně označeného Policií České republiky, samy o sobě zpravidla nemohou postačovat k úspěšnému vymáhání regresní úhrady a její další aktivita, ať již v rámci adhezního či občanského soudního řízení, či aktivita mimoprocesní, bude beztak v obdobných případech vždy nezbytná. Nelze při tom vyloučit, že takto bude zjištěno, že osoba, která by byla jako škůdce označena v případě existence oznamovací povinnosti žalované v širší, kterou žalobkyně nesprávně dovozuje, ve skutečnosti za škodu odpovídat vůbec nebude.
32. Soud proto uzavírá, že v dané věci nebyla splněna podmínka nezákonnosti zásahu. Za těchto okolností by bylo již nadbytečné, aby soud zkoumal splnění ostatních podmínek [viz bod 23 tohoto rozsudku]. S ohledem na výše uvedené soud dospěl k závěru, že je žaloba nedůvodná.

VI. Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

33. Vzhledem k tomu, že žalobu soud neshledal důvodnou, podle § 87 odst. 3 s. ř. s. ji zamítl.
34. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšné žalované soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v řízení nevznikly žádné náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost a ostatně je ani nepožadovala.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 14. 1. 2021

Mgr. Jan Čížek, v. r.
předseda senátu